

Datum doručení: 11. 11. 2018

Centrální číslo jednací : PS2018014561

Věc: Náhradník za poslance

Žádost

(...)

Vážení,

chtěl bych se zeptat, jak by se postupovalo v případě, že je někdo 1. náhradníkem za poslance dle voleb v roce 2017. V roce 2018 zároveň získal senátorský mandát. Pokud by se uvolnilo místo poslance v jeho volebním kraji stal by se poslancem a ztratil mandát senátora? Nebo se v takovém případě počítá, že senátorský mandát je „novější“, a proto nastupuje na uvolněné místo poslance 2. náhradník (fakticky tak ztratil zvolením senátorem náhradnický post za poslance)?

Je možné se vzdát postu náhradníka za poslance, aby nemohlo dojít k zániku v důsledku neslučitelnosti?

O tyto informace žádám dle zákona 106/1999 Sb., svobodném přístupu k informacím.

Předem děkuji za vyřízení.

S pozdravem

(...)

Odpověď

(...)

Vážení pane,

Poslanecká sněmovna obdržela dne 12. listopadu 2018 Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. V souladu s Příkazem č. 4/2010 vedoucího Kanceláře Poslanecké sněmovny, v platném znění, je k jejímu vyřízení příslušná Kancelář Poslanecké sněmovny, resp. její Samostatné oddělení styku s veřejností.

Ve své žádosti se zajímáte o to, jak by se postupovalo v případě, že „je někdo 1. náhradníkem za poslance dle voleb v roce 2017. V roce 2018 zároveň získal senátorský mandát. Pokud by se uvolnilo místo poslance v jeho volebním kraji, stal by se poslancem a ztratil mandát senátora? Nebo se v takovém případě počítá, že senátorský mandát je „novější“, a proto nastupuje na uvolněné místo poslance 2. náhradník (fakticky tak ztratil zvolením senátorem náhradnický post za poslance)? Je možné se vzdát postu náhradníka za poslance, aby nemohlo dojít k zániku v důsledku neslučitelnosti?“

K Vámi položeným dotazům bychom Vám chtěli sdělit následující:

Vznik mandátu poslance nastoupením je institut zakotvený v § 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů. Toto zákonné ustanovení říká, že „Mandát poslance vzniká zvolením. Náhradník nabývá mandát poslance, za nějž náhradník nastupuje, okamžikem zániku mandátu tohoto poslance [§ 6 písm. a), c), d) a f)].“ Mandát tedy vzniká náhradníkovi konstitutivně okamžikem zániku mandátu poslance, za jehož mandát nastupuje. O vzniku mandátu se tak náhradník obvykle dozví se zpožděním, i když podle faktického stavu je již poslancem několik hodin nebo i dní.

V situaci, kdy by se tento náhradník již v mezidobí od voleb do Poslanecké sněmovny do okamžiku vzniku jeho mandátu poslance nastoupením, stal senátorem, došlo by nezbytně k

aplikaci Článku 21 Ústavy České republiky, který říká, že “Nikdo nemůže být současně členem obou komor Parlamentu.” Toto ustanovení tedy výslovně stanoví neslučitelnost funkcí poslance a senátora, a imanentně je z něj dovozován výklad podpořený rovněž judikaturou NSS (judikát NSS č.j. Vol 32/2006 – publikován pod č. 961/2006 Sb. NSS), že dřívější mandát zaniká nabytím mandátu pozdějšího s tím, že není třeba, aby se zákonodárce svého dřívějšího mandátu výslovně vzdal. Což znamená, že okamžikem vzniku mandátu poslance nastoupením by u náhradníka bez dalšího zanikl jeho mandát senátora.

Pokud jde o Váš dotaz ohledně možnosti vzdání se postu náhradníka, tak se jedná spíše o otázku teorie ústavního práva. Ústava České republiky ani volební zákon toto výslovně neupravují. V dané věci v tomto volebním období byl zaslán mandátovému a imunitnímu výboru Poslanecké sněmovny notářský zápis o vzdání se postu náhradníka, který byl na první pozici. Mandátový a imunitní výbor přijal rozhodnutí, kterým vzdání se náhradníka akceptoval. Na pozici “prvního” náhradníka, nastoupil další náhradník.

Vážený pane, věříme, že Vám poskytnuté informace pomohly rozptýlit nejistotu ohledně Vámi nastíněného případu.

S pozdravem

(...)